

Plan for kontrollarbeidet 2024 - 2028

Kontrollutvalget i Rælingen kommune

Vedtatt i kontrollutvalget 01.10.2024, sak 27/24.

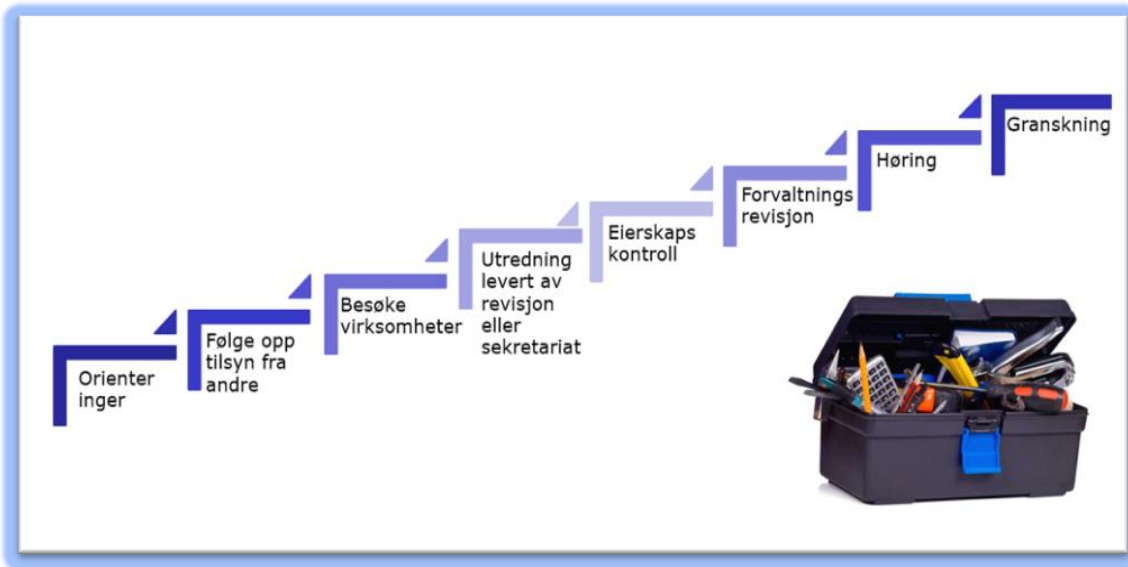

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning	2
Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028	2
Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	3
Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024 - 2028	4
Økonomi/budsjett	7
Rapportering	7
Rullering av planen	7
Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028	8
Innledning	8
Aktuelle temaer	8
Rullering av planen	9

Innledning

Kontrollutvalgets oppgave er å bidra til forbedringsarbeidet i kommunen og fremme læring. I dette arbeidet har kontrollutvalget en rekke virkemidler til disposisjon. De ulike metodene kan illustreres ved figuren nedenfor. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er tiltak som kontrollutvalget er pålagt å ta i bruk.

Utvalget skal utarbeide en plan for arbeidet med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal vedtas av kommunestyret i løpet av 2024. Planen er basert på vurderinger av hvor risikoen for feil og mangler er størst, og hvor vesentlig dette kan sies å være.

Arbeidet med planen har vært en prosess som har pågått i 2024. I dette arbeidet har kontrollutvalget støttet seg på innspill fra flere kilder. Romerike Revisjon har utarbeidet risiko- og vesentlighetsvurderingen, hvor risikoen for feil og mangler i den kommunale tjenesteproduksjonen og i selskaper der kommunen har eierinteresser, har blitt vurdert. Ordføreren og kommunedirektøren har gitt sine innspill og vurderinger til utvalget angående aktuelle risikoområder. Kontrollutvalget har drøftet risikoområdene og prioritert dem.

Det er kommunestyret som skal vedta planen.

Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Formålet med en forvaltningsrevisjon kan være å:

- bidra til økt effektivitet og måloppnåelse i kommunen
- sikre at kommunen driver i samsvar med gjeldende regelverk
- bidra til læring og forbedring av kommunens virksomhet

Forvaltningsrevisjon utføres av revisjonen for å sikre en objektiv og upartisk gjennomgang.

Enkelt sagt ønsker vi gjennom en forvaltningsrevisjon å få svar på to kjernespmåål:

- Gjør kommunen de riktige tingene?
- Gjør kommunen tingene riktig?

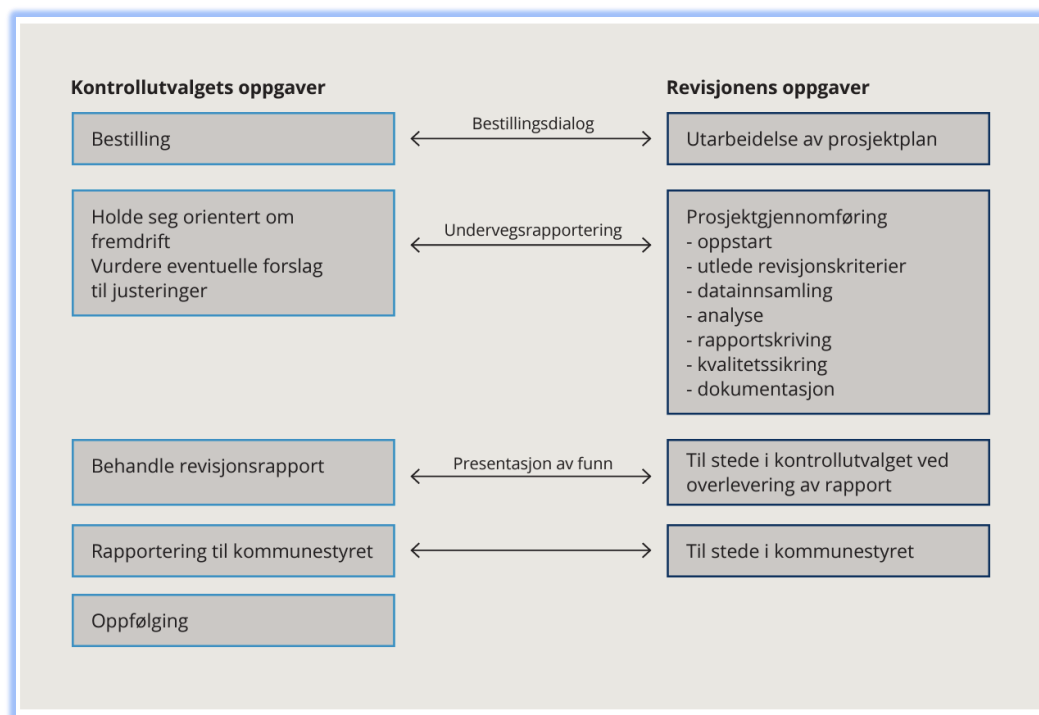
Forvaltningsrevisjoner kan gjennomføres innenfor alle kommunale tjenesteområder, for eksempel innenfor opplæring, helse og sosial, eller byggesak.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon fra revisor. Det er viktig at kontrollutvalget forsikrer seg om at de problemstillingene som revisor legger frem i prosjektplanen, gir svar på det kontrollutvalget ønsker å undersøke. Utvalget må ta stilling til fremdriftsplan og budsjett.

I et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan man gjerne kombinere ulike typer problemstillinger, slik at svarene gir et helhetlig bilde av det problemfeltet som blir undersøkt. Det kan for eksempel være interessant å undersøke både om et avvik forekommer, hva som er årsakene til dette, og hvilke konsekvenser og eventuelle virkninger avvikene har.

Figuren gir en oversikt over kontrollutvalgets og revisjonens oppgaver ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024 - 2028

Basert på vurderinger av hvor risikoen for feil og mangler er størst, er forvaltningsrevisjonsprosjektene presentert nedenfor. Prosjektene er delt inn i to grupper: en prioritert liste og en uprioritert liste. Prioriteringen og rekkefølgen på prosjektene ble fastsatt i junimøtet, hvor risiko- og vesentlighetsvurderingen ble behandlet. Hvor mange prosjekter som vil bli gjennomført i perioden, avhenger av kontrollutvalgets budsjett og prosjektenes omfang.

Under hvert område er det foreslått relevante temaer i samsvar med funnene i risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt andre innspill og vurderinger. Endelig utforming av problemstillinger og omfang vil bli gjort i forbindelse med den enkelte bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekter

Område	Tema	Risiko
1. Investeringsprosjekter <i>Grønne anskaffelser</i>	Kommunen har nylig gjort mye arbeid for å bedre rutiner og systemer for å styre gjennomføringen av investeringsprosjekter. Det er ikke grunnlag for å vurdere hvordan de nye rutineene følges opp i praksis. Mye arbeid på gjennomføringsfasen øker også risikoen når det gjelder internkontrollen knyttet til tidligfasen av investeringsprosjekter. Etter revisjonens vurdering er det også risiko knyttet til om kommunen etterlever nasjonale krav og kommunens egne målsettinger om grønne anskaffelser.	Høy
2. Økonomiske ulikheter <i>Boligsosialt arbeid og flykninger</i>	Kommunen har en relativt høy andel langtidsmottakere av sosialhjelp sammenlignet med landsgjennomsnittet. I tillegg viser tidligere undersøkelser at flere kommuner ikke jobber tilstrekkelig målrettet. Revisjonen trekker derfor frem en risiko knyttet til kommunens arbeid for å sikre at økonomisk sosialhjelp er en midlertidig stønad. Revisjonen legger til grunn at Statsforvalteren undersøker og følger opp tilbudet av økonomisk rådgivning gjennom det planlagte tilsynet i 2024. Videre stiller revisjonen spørsmål ved i hvilken grad kommunen har innrettet arbeidet for å etterleve de skjerpede kravene i den nye loven om boligsosialt arbeid. Kommunens resultater i Kommunebarometeret, utfordringer som	Middels

	<p>kommunen selv har påpekt og den generelle kommunerisikoen øker risikoen på dette området. Det har vært en betydelig økning av antall flyktninger de siste årene. Samtidig har kommunen har en strategi for flyktninger fra 2015. Etter revisjonens vurdering er det derfor en risiko for at kommunen ikke legger godt nok til rette for å kunne bosette og integrere et økende antall flyktninger.</p>	
<p>3. Internkontroll</p> <p><i>Økonomiforvaltning</i></p>	<p>Kommunedirektøren peker på risiko knyttet til omstillingsprosessen kommunen skal igjennom. Det er i tillegg risiko for at strammere økonomi kan gå utover lovpålagte oppgaver og tjenester.</p> <p>Rælingen kommune benytter Kvalitetslosen som system for internkontroll. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon av overordnet internkontroll i Rælingen kommune. Basert på funn i flere andre forvaltningsrevisjoner av overordnet internkontroll er det risiko for at det er svakheter og mangler i kommunens internkontrollsystem.</p>	Høy
<p>4. Oppvekst og opplæring</p> <p><i>Barnehage, spesialundervisning/individuell tilpasset opplæring, digitale løsninger</i></p>	<p>Det er generelt risiko knyttet til kommunenes oppfølging og tilpasning til reformer og nytt lovverk, som barnevernsreformen og ny opplæringslov. Kommunebarometeret indikerer at det kan være en særskilt risiko i kommunen knyttet til barnehageområdet.</p> <p>Det legges ellers til grunn at den generelle kommunerisikoen som er beskrevet med stor sannsynlighet gjør seg gjeldende også for Rælingen kommune, som f.eks. spesialundervisning/individuell tilpasset opplæring og bruk av digitale løsninger i undervisningen.</p>	Middels
<p>5. Samfunnsansvar, bærekraft og miljø</p> <p><i>Bærekraft, klimaarbeid og naturmangfold</i></p>	<p>Selv om Rælingen kommune ligger relativt godt an på barometre og indekser for bærekraft, er det likevel risiko knyttet til om bærekraftsmålene i kommunens planverk følges opp på en god måte. Det kan være risiko for manglende oppmerksomhet om målene, at de ikke ses i sammenheng, at målkonflikter</p>	Høy

	<p>ikke håndteres og at målene ikke legges til grunn på de ulike tjenesteområdene.</p> <p>Utviklingen i kommunens klimagassutslipp viser at det er betydelig risiko for at kommunen ikke når sine overordnede klimamål.</p>	
--	---	--

Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekter

Område	Tema	Risiko
<p>Samfunnssikkerhet og kommunal beredskapsplikt</p> <p><i>Beredskap på tjenesteområder</i></p>	<p>Revisjonen har inntrykk av at Rælingen har mye av det grunnleggende på plass når det gjelder det overordnede arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Samtidig vil Statsforvalterens planlagte tilsyn første halvår 2024 undersøke kommunens arbeid med kommunal beredskapsplikt, og følge opp at eventuelle lovbrudd lukkes. Etter revisjonens vurdering er det derfor størst risiko knyttet til arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i de enkelte tjenesteområdene.</p>	Lav
<p>IT-sikkerhet og personvern</p> <p><i>Personopplysninger på avveie</i></p>	<p>Den generelle risikoen som er beskrevet i risiko- og vesentlighetsvurderingen utgjør med stor sannsynlighet også risiko i de fleste kommuner. Rælingen kommune har hatt én forvaltningsrevisjon av IT-sikkerhet, noe som kan bidra til å redusere risikoen på området.</p> <p>Det er etter revisjonens vurdering likevel gjenstående risiko knyttet til IT-sikkerhet, særlig på tjenesteområder som behandler sensitive personopplysninger, som oppvekst og opplæring, og helse og omsorg.</p>	Lav
<p>Helse og omsorg</p> <p><i>Kompetanse og ressurser</i></p>	<p>Analyser av den generelle kommunerisikoen, kommunens befolkningsprofil og rapporteringer fra kommunen gir inntrykk av det er en risiko knyttet til tilbudet av helse- og omsorgstjenester til både yngre og eldre befolkningsgrupper. Manglende bemanning som har rett og tilstrekkelig kompetanse er etter revisjonens vurdering en særskilt risiko på dette området. Videre kan statistikken fra kommunebarometeret indikere at kommunen kan ha utfordringer med å planlegge for å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter. Revisjonen legger til grunn at Statsforvalteren i Oslo og Viken undersøker og følger opp kommunens arbeid for å fremme god psykisk helse hos barn og unge i 2024.</p>	Middels

<p>Plan og teknisk</p> <p><i>Saksbehandling av byggesaker</i></p>	<p>Rælingen kommune ligger helt på topp i Kommunebarometeret på sektoren vann, avløp og renovasjon, noe som i utgangspunkter gir liten risiko på området.</p> <p>Revisjonens vurdering, sett i lys av resultater fra revisjoner på byggesaksområdet i andre kommuner, er at det er risiko knyttet til kommunens saksbehandling av byggesaker.</p>	<p>Lav</p>
--	---	------------

Lenker til:

[Risiko- og vesentlighetsvurdering for Rælingen kommune](#)

[Orientering fra kommunedirektøren om kommunen og aktuelle risikoområder](#)

Økonomi/budsjett

Kontrollutvalget har 450 timer tilgjengelig for forvaltningsrevisjon, noe som innebærer at utvalget kan bestille omtrent én forvaltningsrevisjon i året, avhengig av bestillingenes omfang.

Rapportering

Kontrollutvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Dette innebærer at den enkelte forvaltningsrevisjon sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalget følger opp forvaltningsrevisjonsrapportene etter ca. ett år, og rapporterer om hvordan kommunen har fulgt opp i årsrapporten, eventuelt i egen sak.

Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på forvaltningsrevisjon i kommende 4-årsperiode (2024-2028). I tillegg til løpende vurdering av planen, vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år.

Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike de vedtatte prioriteringene i planen basert på slike vurderinger, eller hvis andre forhold tilsier det.

Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028

Innledning

Stadig mer av den kommunale virksomheten er organisert utenfor den ordinære kommunale forvaltningen. Dette kan være aksjeselskaper, interkommunale selskaper eller interkommunalt samarbeid.

Dette kan være en utfordring for folkevalgt styring, innsyn og kontroll, fordi de ligger utenfor kommunestyrets direkte styring og kommunedirektørens internkontroll. Hvordan kommunestyret forvalter eierskapene sine, er viktig for å sikre kvalitet på tjenester og god forvaltning av kommunens verdier. God forvaltning av eierskapene er også viktig for kommunens omdømme. Formålet med eierskapet og eventuelle prinsipper for hvordan eierstyringen utøves, er et godt utgangspunkt for kontrollutvalget når de skal påse at eierskapene forvaltes i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Eierskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Dette er relativt sett en enklere kontroll en forvaltningsrevisjon, og krever mindre ressurser.

En nærmere undersøkelse av eller i et selskap, med henblikk på å vurdere eksempelvis selskapets tjenester eller organisasjon, er ikke eierskapskontroll, men forvaltningsrevisjon. En slik undersøkelse bør eventuelt komme frem i planen for forvaltningsrevisjon.

Ved gjennomføring av eierskapskontrollen vil det være relevant å vurdere oppgaven opp mot kommunens eierskapsmelding. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

[Kommunestyret eierskapsmelding kan lastes ned her](#) . Her finner du også en oversikt over selskap Rælingen kommune eier hele/deler av og samarbeid kommunen deltar i.

Aktuelle temaer

Revisjonens vurdering er at selskapsorganisering gir generelt og i seg selv en risiko. Selskapene er på armlengdes avstand fra ordinær politisk og administrativ styring. Samtidig har kommunestyret ansvar for kommunens samlede virksomhet, noe som også omfatter tjenester som er organisert i selskaper. Grunnleggende forståelse av selskapsorganisering og god rolleforståelse knyttet til eierstyringen blir dermed vesentlig.

Revisjonen har gjennomført flere eierskapskontroller i enkeltselskaper på Romerike. Kontrollene sjekker ut om grunnleggende krav til eierstyring er oppfylt, som regel med utgangspunkt i KS sine anbefalinger om god eierstyring. Gjennomgående er erfaringen at grunnleggende krav til eierstyring er på plass. I tillegg er det gjennomført eierskapskontroller på særskilte områder, som omfatter flere selskaper, av samfunnsansvar og styrevalgprosesser.

Det kan være grunn til å vurdere om undersøkelser i selskaper i større grad bør gjennomføres som forvaltningsrevisjoner, noe som gir mulighet til å undersøke nærmere selskapenes virksomhet, eventuelt en kombinasjon av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Det kan

også være grunn til å innrette undersøkelsene mot særskilte områder og temaer. En forvaltningsrevisjon i selskaper kan være fornuftig å gjennomføre i samarbeid med de øvrige eierkommunene av selskapet. Da kan flere dra nytte av undersøkelsen og samtidig dele på kostnaden ved gjennomføringen.

Aktuelle temaer med generell vesentlighet og risiko kan være:

- Etikk, antikorrupsjon og åpenhet
- Miljø og bærekraft (f.eks. avfallsselskaper)
- Arbeidsmarkedsbedrifter
- Kompliserte organisasjons- og eierstrukturer (f.eks. «indirekte eierskap»)

Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på eierskapskontroll i kommunestyre-perioden. I tillegg til løpende vurdering av planen vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år.